

Könyvajánló

Asztalos Miklós: Alibi

Kráter, 2012

Asztalos Miklós (1899-1986) író, bölcsező, történész, könyvtáros, forgatókönyv- és színdarabíró. A második világháború után osztályellenessé nyilvánítják, és kitelepítik Kőrösladányba. Publikálni nem engedik többé.

Az ismertető könyv az **Aranyrög könyvtár** sorozat darabja, amelynek célja: „eltitkolt, feledésbe merült, négy évtized cenzúrája által kivetett szépirodalmi művek visszahozása a köztudatba.” Asztalos Miklós könyve neves szerzők művei között szerepel a sorozatban: Herczeg Ferenc, Tormay Cecile, Gulácsy Irén, Kosáryné Réz Lola, Szabó Dezső, Gárdonyi Géza írók regényei között.

A két világháború közötti Magyarország egyik nevenincs kisvárosának gimnáziumában tanít a főhős, Takács Máté. Mint a később felbukkanó életrajzi szálból kiderül, ő tudományos, elméleti szintű társadalomtudós szeretett volna lenni, de a sors (és egyéb, nagyon is valódi körülmény) miatt sajnos butuska diákokkal kell foglalkoznia. Ráadásul -fiatal emberként – még egy zsémbes feleség is nehezíti helyzetét, táplálja elégedetlenségét, hiányérzetét. E körülmények hatására pár hetes nyugat-európai kultúrkörútra indul.

A 30-as évek második felének Németországa, azon belül főképpen az őszi Berlin a regény elsődleges helyszíne. Az itt eltöltött idő alatt Máté megismerkedik a nemzeti szocializmus fő eszméivel, mellyel nem tud és nem is akar azonosulni. Otthoni élete miatt számára ugyanis alapvető és mindenek felett álló érték az egyéni szabadság eszménye, mely éppenhogy nem jellemző a nemzeti szocialista ideológiában.

Utazása alatt három nővel ismerkedik meg a főhős: a vonaton egy fiatal gyógyszerésznővel, Grete-vel, akit őszintén megkedvel. De mivel elválnak útjaik, ennek a szálnak folytatása nincs. Anita-val egy táncos szórakozóhelyen ismerkedik meg. Vele többször találkoznak, és végül együtt is maradnak. Egy rövid éjszakai affér egy harmadik nővel azért még belefér a berlini napok történéseibe. Takács Máté Anita társaságában folytatja útját Párizsba

Csakhogy, ezenközben otthon máshol tudják a tanár urat, mivel egyébként betegséget hazudott igazgatójának. Egy véletlen, baráti felkeresés a gimnáziumban, buktatja le a főhőst. A tanár holléte rejtéllyé válik; nyomozás indul, országos sőt európai botrány lesz belőle, s ez Párizsban éri utol az alkalmi párost. És válik az ottani események katalizátorává, a végkifejlet alakítójává.

Ajánlom a könyvet azoknak, akik egy gondolatokkal, értékekkel teli, jobb sorsra érdemes fiatal férfi kalandjára kíváncsiak. Az olvasás közben elgondolkodhatnak azon is, vajon miért tiltották be ezt a regényt a szocialista időszakban? Én már tudom. Fedezze fel Ön is az okokat, kedves Olvasó!

Sz. Rendes Marianna
könyvtáros



Nyíregyháza, 2018. május